

Sygn. akt II KK 146/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSA del. do SN Stanisław Stankiewicz (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Sobieszkańska

w sprawie **J. R.**

ukaranej za wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. i z art. 145 k.w. po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 kpk w zw. z art. 112 k.p.w

w dniu 25 czerwca 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

na korzyść ukaranej

od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w C.

z dnia 21 maja 2014 r.

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w. w zw. z art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w. umarza postępowanie;**
- 2. obciąża Skarb Państwa kosztami postępowania.**

UZASADNIENIE

W dniu 9 maja 2014 r. do Sądu Rejonowego w C. wpłynął wniosek o ukaranie J. R. obwinionej o to, że w dniu 30 marca 2014 r. około godz. 16:20 w C. na ul. N. spożywała alkohol w postaci piwa puszkowego marki „Królewskie” o pojemności 0,5 litra wbrew zakazowi oraz zaśmieciła miejsce dostępne dla publiczności, wyrzucając niedopałki papierosów do piaskownicy, tj. o czyn z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982 r. (t.j. Dz.U. z 2007 r., Nr 70, poz. 473) i art. 145 k.w.

Sąd Rejonowy w C. wyrokiem nakazowym z dnia 21 maja 2014 r., przyjął, na podstawie zebranych dowodów, że okoliczności czynów i wina obwinionej nie budzą wątpliwości, na mocy art. 93 § 1 i 2 k.p.w. uznał J. R. za winną popełnienia zarzucanych czynów i na podstawie art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26.10.1982 r. (t.j. Dz.U. z 2007 r., Nr 70, poz. 473) w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył jej łącznie karę grzywny w wysokości 200 zł, zwalniając obwinioną od kosztów postępowania w tym od opłaty.

Powyższy wyrok, wobec braku sprzeciwu stron, uprawomocnił się z dniem 1 czerwca 2014 r.

Obecnie, na podstawie art. 110 § 1 k.p.w., Prokurator Generalny wniósł kasację w tej sprawie zaskarżając powyższy wyrok w całości, na korzyść J. R.

Na zasadzie art. 111 k.p.w. oraz art. 526 § 1, art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w., autor kasacji zarzucił: *rażące naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, to jest art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w., polegające na skazaniu obwinionej J. R. wyrokiem nakazowym z dnia 21 maja 2014 r., Sądu Rejonowego w C. za czyn z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2007 r., Nr 70, poz. 473) i z art. 145 k.w., popełniony w dniu 30 marca 2014 r. art. godz. 16:20 na ul. N. w C., na karę łączną grzywny w wysokości 200 złotych pomimo tego, że wyrokiem nakazowym tamtejszego Sądu z dnia 17 kwietnia 2014 r.. prawomocnym od dnia 30 kwietnia 2014 r., J. R. została uznana za winną popełnienia tego samego czynu z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i z art. 145 k.w., popełnionego w dniu 30 marca 2014 r. około godz. 16:20 przy ul. N. w C. i*

wymierzono jej karę łączną grzywny w wysokości 300 złotych, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą, określoną w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania, wobec stanu powagi rzeczy osądzonej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego, wniesiona w tej sprawie na korzyść J. R., okazała się zasadna w stopniu oczywistym, co pozwalało na jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem autora skargi kasacyjnej, że zaskarżony wyrok nakazowy zapadł z rażąco obrazą przepisu art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w., który *expressis verbis* stanowi, że nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy postępowanie co do tego samego czynu obwinionego zostało prawomocnie zakończone lub wcześniej wszczęte, toczy się.

Jak wynika z materiału aktowego przedmiotowej sprawy, wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w C. z dnia 17 kwietnia 2014 r., J. R. została uznana za winną tego, że w dniu 30 marca 2014 r. około godz.16:20 w C. na ul. N. spożywała alkohol w postaci piwa w puszcze marki „Królewskie” wbrew zakazowi i wyrzuciła niedopałek papierosa do piaskownicy, czym zaśmieciła piaskownicę, tj. popełnienia czynu z art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i z art. 145 k.w., za które wymierzono jej karę łączną grzywny w wysokości 300 złotych, zwalniając obwinioną od kosztów postępowania w tym od opłaty. Wyrok ten uprawomocnił się z dniem 30 kwietnia 2014 r. Porównanie opis przypisanego J. R. w sprawie [1] Sądu Rejonowego w C. wykroczenia, z wykroczeniem przypisanym jej w sprawie [2] tegoż sądu, nie pozostawia przy tym wątpliwości, że przedmiotem wyroku nakazowego zaskarżonego kasacją był „ten sam czyn”, w rozumieniu art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w., gdyż chodzi o to samo historyczne zdarzenie, w którym występuje tożsamość podmiotowo - przedmiotowa. Mianowicie przemawia za tym nie tylko zgodność czasu i miejsca zdarzenia, przedmiotu ochrony i znamion związanych z czynnością wykonawczą, ale także i fakt, że podstawą podjęcia czynności procesowych była *de*

facto ta sama notatka urzędowa funkcjonariusza Policji - W. L., sporządzona w dniu 30 marca 2014 r. (*vide* k. 3 i 6).

Zatem wyrok nakazowy Sądu Rejonowego w C. z dnia 21 maja 2014 r., zapadł w sytuacji, gdy kolejnego postępowania przeciwko tej samej obwinionej o ten sam czyn, nie wolno było wszczynać, albowiem zostało ono prawomocnie zakończone wcześniejszym wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w C. z dnia 17 kwietnia 2014 r. Zachodziła tu bowiem przeszkoda w postaci powagi rzeczy osądzonej (*res iudicata*). W tym miejscu trzeba przypomnieć, że prawomocność ma generalnie swój aspekt formalny i materialny. Ten pierwszy oznacza, że wydane orzeczenie nie podlega już zaskarżeniu za pomocą zwykłych środków odwoławczych, zaś prawomocność materialna przewiduje niedopuszczalność wszczęcia i prowadzenia od nowa postępowania o ten sam czyn tej samej osoby, już z punktu widzenia prawomocności formalnej zakończonego postępowania - zakaz *ne bis in idem* (*vide* wyrok SN z dnia 13 listopada 2007 r., IV KK 359/07, Legalis). Tymczasem regułę tę, wyrażoną w treści art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w., Sąd Rejonowy w C. w dniu 21 maja 2014 r. ewidentnie naruszył, skoro wydał niedopuszczalny w zaistniałym układzie procesowym, zaskarżony kasacją, kolejny wyrok nakazowy w sprawie [2], co oznaczało złamanie cytowanej wyżej zasady *res iudicata*. Postąpienie takie stanowiło rażące naruszenie przepisu prawa procesowego – art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w., zaliczone w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. do bezwzględnych powodów odwoławczych (*Sąd odwoławczy uchyla na posiedzeniu zaskarżone orzeczenie, niezależnie od granic zaskarżenia, podniesionych zarzutów i wpływu uchybienia na treść orzeczenia, jeżeli zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 5 § 1 pkt 4-10*).

Kierując się powyższymi racjami Sąd Najwyższy uznał za konieczne - wynikające z idei demokratycznego państwa prawnego (*vide* art. 2 i 7 Konstytucji RP) - przywrócenie stanu zgodnego z prawem, co oznaczało uwzględnienie przedłożonego w kasacji wniosku, uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowanie w sprawie o wykroczenie – na podstawie art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w. w zw. z art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.

O kosztach tego postępowania, orzeczono w myśl art. 118 § 2 k.p.w.

